

Yhteenveto hankkeen 4.2 tuloksista

Lähde: Poliisihallitus, Konkurssiasiamiehentoimisto 19.10.2018

Esitutkintaviranomaiset, Valtakunnansyyttäjänvirasto, Verohallinto sekä konkurssiasiamies luovat toimintamallin, jota käytännössä soveltamalla voidaan varmistaa rikosvastuun kohdentuminen esitutkintaa rajaamalla sekä käyttämällä vaikuttavia hallinnollisia seuraamuksia

Harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjunnan toimenpideohjelman vuosille 2016 - 2020 kohdan 4.2 toteuttamiseksi sisäministeriön ja Poliisihallituksen asettamissa työryhmissä, joissa on ollut edustettuna konkurssiasiamiehen toimisto, Verohallinto, Valtakunnansyyttäjänvirasto ja Ulosottolaitos, on valmisteltu toimintamallikuvaukset verorikosten ja velallisen rikosten tutkinnan nopeuttamiseksi.

Verorikokset ja velallisen rikokset kattavat suuren osan kaikista poliisin tutkintaan tulevista talousrikoksista. Verorikosten tutkinnan nopeutettua toimintamallia käytetään soveltuvin osin myös muiden talousrikosten tutkintaan silloin, kun kyse on yksinkertaisesta ja selkeästä asiasta huolimatta epäillyn rikoksen vakavuusasteesta.

Toimintamalleissa yhteistyössä syyttäjän kanssa huolehditaan, että lain mukaiset mahdollisuudet esitutkinnan suuntaamiseen ja rajaamiseen tulevat täysimääräisesti käytettyä huomioiden rikosvastuun tehokas toteutuminen. Talousrikoksiin liittyvien juttujen tutkinnassa varhennetaan ja tiivistetään yhteistyötä viranomaisten sekä erityisesti julkisselvittäjien ja pesänhoitajien kanssa.

Erityistarkastustoiminnan tehostaminen

Konkurssirikosasioiden osalta muutos tarkoittaa käytännössä konkursseihin liittyvän erityistarkastustoiminnan tehostamista siten, että esitutkinnan ja koko rikosprosessin kesto lyhenee ja mahdollinen rikoshyöty saadaan aikaisempaa laajemmin ja tehokkaammin perittyä takaisin rikosentekijöiltä. Toimintamalli on myös sisällytetty osaksi konkurssiasiain neuvottelukunnan 5.6.2018 antamia suosituksia konkurssivelallisen toiminnan erityistarkastuksesta ja pesänhoitajan velvollisuudesta tehdä rikosilmoitus. Konkurssiasiamiehen toimisto on lisäksi järjestänyt kevään 2018 aikana yhteensä viisi alueellista koulutustilaisuutta pesänhoitajille ja julkisselvittäjille, joiden yhtenä koulutusteemana on ollut konkurssivelallisen erityistarkastuksen uusi toimintamalli konkurssirikosasioissa.

Esitutkinnan nopeuttaminen

Poliisihallitus antoi 21.2.2018 ohjaavan kirjeen poliisiyksiköille talousrikostutkinnan nopeuttamiseksi ja tiedoksi yhteistyöviranomaisille. Nopeutetussa menettelyssä tutkitaan se, mikä jutun esitutkinnan ja syyteharkinnan kannalta on välttämätöntä mutta kuitenkin riittävää. Tutkintamalli on joustava ja jättää tarvittavan soveltamisvaran tutkijalle, tutkinnanjohtajalle ja poliisi-syyttäjyhteistyölle jutun tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi kenenkään oikeusturvaa vaarantamatta. Prosessimalli on jaettu valmistelu-, tutkinta- ja pöytäkirjan kokoamisvaiheeseen. Poliisiammattikorkeakoulu ottaa huomioon toimintamallit koulutus suunnitelmissaan ja antamassaan koulutuksessa.

Hanke valmistui aikataulussa.